

gratis

Volg ons ook op facebook
► Veldverkenners

*De Ronde van
Vlaanderen met...*

Veld
VERKENNERS

Wegwijs in Vlaamse landbouwlandschappen

Plattelands TV

1 zender - 4 thema's

	Boerenstebuiten	Voor en door de Land- en Tuinbouw.
	Jacht & Visvangst	Voor de gepassioneerde Jager en Sportvisser.
	HippoTv	Paardensport, -fokkerij en -recreatie.
	Countrylife	Alles wat reilt en zeilt op het Platteland.

televisie voor en door de land- en tuinbouw.

Boerenstebuiten is één van de vier thema's op de nieuwe Vlaamse zender **PlattelandsTv**. In Vlaanderen vind je ons op het **kanaal 22 van Telenet** en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest via het kanaal 116. Boerenstebuiten kan je bekijken op zondag tussen 12u en 16u, iedere weekdag om 12u30 en 's avonds wisselend om 20u30 en 22u30.

- ook op www.plattelandsstv.be -

Ronde van Vlaanderen

Voor dit nieuwe boekje hebben we ons laten inspireren door 'Vlaanderens mooiste'. Niet de nieuwe miss België, wel de jaarlijkse hoogmis van het wielrennen. Het leek ons interessant een alternatieve Ronde uit te stippelen over het hele Vlaamse grondgebied. We gaan op zoek naar de roots van dat platte en soms glooiende, nu eens paarse en dan weer groene, soms droge en soms natte land. Want hoewel je Vlaanderen op de wereldkaart alleen met een vergrootglas terug kan vinden, zijn onze landschappen en culturen zo divers, dat menig toerist hier het noorden al is kwijtgeraakt. Maak die beentjes dus maar los, Veldverkenners, want in de komende 35 pagina's nemen we je op sleeptouw doorheen het Vlaamse land. Onderweg manoeuvreren we tussen platte akkers en glooiende fruitboomgaarden, kilometerslange serres en uitgestrekte bloemenvelden, grote stallen en historisch waardevolle vierkanthoeves. Dit met de nodige demarrages, af en toe een surplace en – hoe kan het ook anders? – voldoende culinaire rustpauzes.

Veel plezier!

Nele Jacobs

Rondeleider en professioneel Veldverkenner

Inhoud

6

In de startblokken

Onze Ronde in kaart

9

4 grondstreken

Alles begint bij de grond

12

De Polders

Gezwind tegen de wind

14

Het Brugse Ommeland

Door bossen en aardappelvelden

16

Het Meetjesland

Langs kreken, bomen en hagen

18

Het Waasland

Ondergedompeld
in bloemenpracht

20

De Antwerpse en Limburgse Kempen

Tussen de melkkoeien

22

Haspengouw

Het glooiende fruitlandschap

24

Het Hageland

Langs fruitbomen en suikervelden

26

Mechelen

Het hart van de groentestreek

28

Groene Gordel

Over holle wegen

30

Scheldeland

Langs rivieren en bomen

32

De Vlaamse Ardennen

Over kasseien en hellingen

34

De Leiestreek

Vlammen langs de vlasvelden

36

De Westhoek

De laatste klim

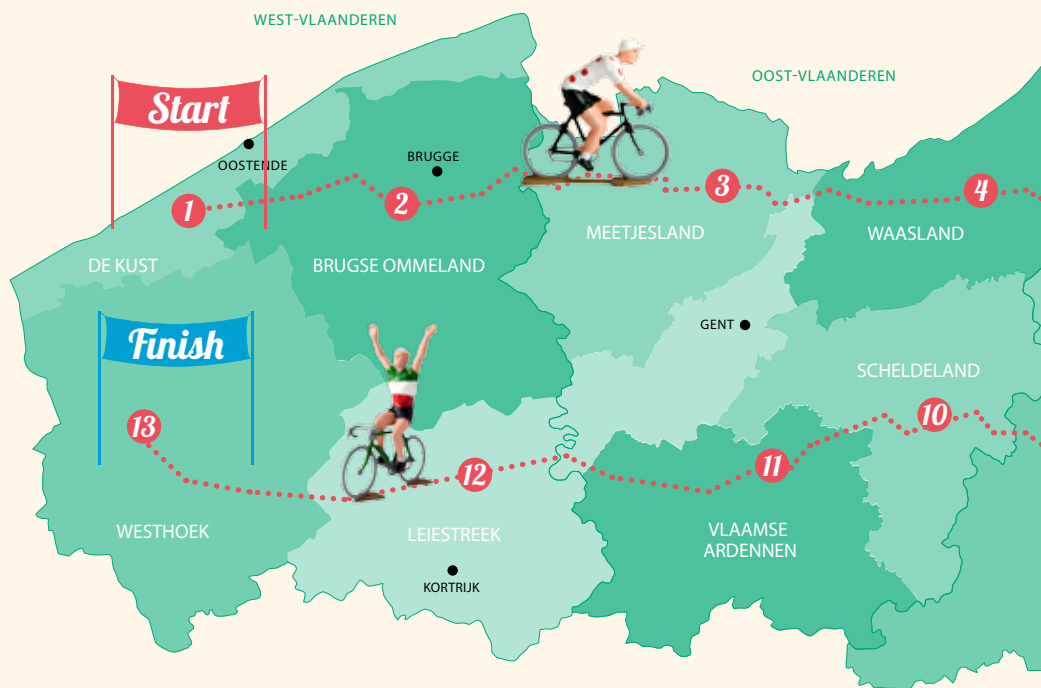

In de startblokken

Voor we onze Ronde aanvangen, een woordje uitleg over het parcours:

Het landschap dat we tijdens onze Ronde doorkruisen (Vlaanderen dus), wordt sterk bepaald door het type land- of tuinbouw dat er bedreven wordt. En omgekeerd. Want niet overal kan

met succes een graanakker bewerkt worden. Sommige streken lenen zich alleen tot stallen- of serrebouw. Het uitzicht van ons kleine maar o zo diverse Vlaanderen is dus het resultaat van de eeuwenoude wisselwerking tussen mens en natuur. Tussen wat de natuur ons aan

grondsoort, waterlopen en klimaat geschonken heeft, en de manier waarop wij die grondstoffen ingezet hebben. Zo hebben onze boerende voorouders in belangrijke mate het platteland vormgegeven. Soms in strijd met de natuur, maar meestal dankbaar hand in hand ermee.

Kaart: Logeren in Vlaanderen

Wat vind je waar?

Per streek geven we op de volgende pagina's weer welke landbouwproducten je er vindt aan de hand van deze icoontjes:

 graan	 aardappelen	 bieten
 maïs	 koeien	 varkens
 kippen	 bloemen	 bomen en struiken
 appels	 peren	 aardbeien
 glasgroenten	 kersen	 wijndruiven
 vollegroendgroenten	 witloof	 asperges
 tafeldruiven	 rozen	 vlas

Een laatste voorbereiding: onze 4 grondstreken

Wat onze grondstoffen (letterlijk) betreft, telt Vlaanderen vier streken: de polders (klei), de zandstreek, de zandleemstreek en de leemstreek.

Die spreiden zich over heel Vlaanderen uit, en trekken zich niets aan van gemeente- of provinciegrenzen. De grondsoort is bepalend voor het type land- of tuinbouw dat in een regio bedreven kan worden, en dus voor het landschap dat we er aantreffen. Over het algemeen geldt: waar de grond rijk genoeg is, doet men aan akkerbouw en tuinbouw in volle grond; waar de grond arm is, aan intensieve veehouderij of glastuinbouw.

4 grondstreken

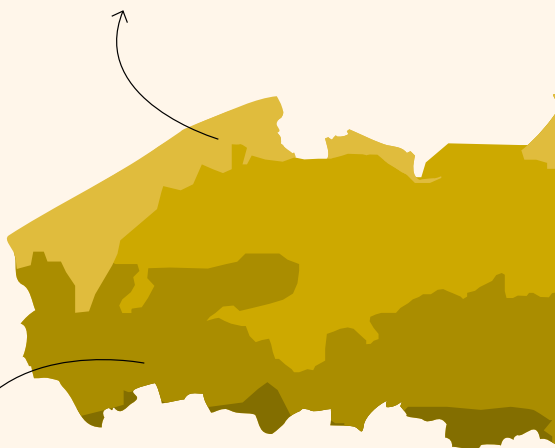
- ✓ Zware en vruchtbare grond
- ✓ Akkers
- ✓ Grasland

De polders

De polders bestaan uit zware, vruchtbare kleigrond, die zeer geschikt is voor akkerbouw. Dit maakt dat de polders het meest intensief bewerkte gebied is in Vlaanderen.

Het landschap wordt er gekenmerkt door een lappendeken van weidse, vlakke akkers en grote graslanden, begrensd door grachten en kanalen. Dat netwerk van waterlopen werd door onze voorouders zelf aangelegd, om het regenwater op de laaggelegen grond te laten afvloeien.

- Polders
- Zand
- Zandleem
- Leem

Zandleem

De zandleemstreek strekt zich breed uit over Vlaanderen: van het zuidelijke deel van West- en Oost-Vlaanderen over het grootste deel van Vlaams-Brabant tot het centrale en oostelijke deel van Limburg. Omdat ze de overgang vormt tussen de noordelijke zandgordel en de zuidelijke leemgordel (Wallonië), is de streek in het noorden meer zandig en in het zuiden meer lemig.

De grond is er rijk en vruchtbaar, maar niet te zwaar. Hierdoor is hij geschikt voor akkerbouw en tuinbouw in volle grond. Je vindt er akkers, graslanden, groentevelden, fruitboomgaarden en hier en daar een stal. Dit op vlakke, glooiende en zelfs heuvelachtige percelen.

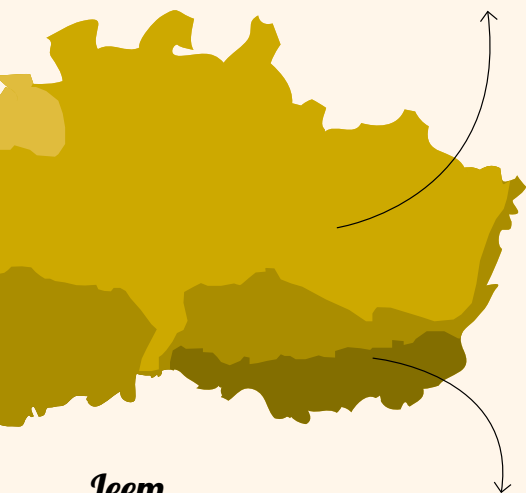

- ✓ Vruchtbare grond
- ✓ Akkers
- ✓ Groenten en fruit
- ✓ Grasland

Zand

De zandstreek – inclusief de Kempen – strekt zich net als de zandleemstreek breed uit over Vlaanderen. Ze bestrijkt centraal West-Vlaanderen, het grootste deel van Oost-Vlaanderen en Antwerpen, een groot deel van Vlaams-Brabant en het noorden van Limburg. In tegenstelling tot klei, zandleem en leem is zand licht en onvruchtbaar.

De grond wordt dus niet gebruikt voor veeleisende akkerbouw, maar voor (intensieve) veehouderij en (glas)tuinbouw. Het landschap wordt gekenmerkt door grote stallen met bijbehorende maïsvelden en graslanden, serrecomplexen en bloemen- en groentevelden.

Leem

De leemstreek in ons land bevindt zich grotendeels in Wallonië. In Vlaanderen stipt ze slechts het zuiden van West-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en Limburg aan.

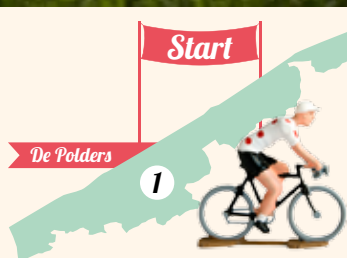
De grond is er erg vruchtbaar en goed doorlatend. Hierdoor is hij vochtig, maar niet (te) nat of (te) zwaar – en dus net als een zandleemgrond uitstekend geschikt voor akker- en tuinbouw in volle grond.

- ✓ Lichte en arme grond
- ✓ (Glas)tuinbouw
- ✓ Intensieve veehouderij
- ✓ Grasland

- ✓ Zeer vruchtbare grond
- ✓ Akkers
- ✓ Groenten en fruit

Het startschot: tegen de wind in door de polders

We vangen onze Ronde aan in West-Vlaanderen, meer bepaald in de polderstreek (de Oudlanderpolder en de Zwinstreek). Een boeiende streek met authentieke vergezichten, imposante historische hoeves en veel wind (puffen!). Gelukkig is 'le plat pays' echt plat.

Wat zien we?

Het polderlandschap werd door de mens zelf geboetseerd, in de strijd tegen het zeegeweld. Het resultaat is een grillig lappendeken van **weidse akkers en grasland**, dijken, kanaaltjes, sloten en poelen. De grond is hier zwaar en vruchtbaar, ideaal voor **akkerbouwteelten** zoals graan, polderaardappelen, bieten en maïs. In het verleden bracht dit grote rijkdom voor de boeren, getuige daarvan de **fraaie, historische hoeves met vierkante binnenkoer en omringende gracht** die nog her en der het landschap sieren.

Polderaardappelen?

Aardappelen groeien het liefst op leem-, zandleem- of zandige grond. Toch worden ook aardappelen geteeld in de zware klei van de polders. Die zogenaamde polderaardappelen groeien trager en zijn langer houdbaar. Bovendien zijn ze vaster van structuur dan zandaardappelen, waardoor ze bijvoorbeeld uitermate geschikt zijn om op te vullen met grijze Noordzeegarnalen.

👍 Tip! Wat doen we?

• Postkaartdorpjes

Tussen de vele akkers en graslanden tref je pittoreske polderdorpjes aan. Compleet met witte huisjes, kasseien, platte kerktorens en knotbomen. Zo'n dorp moet je zeker aandoen tijdens je fietstocht. Heb je nog energie over? Dan kan je de torens van Lissewege en Damme beklimmen (alleen in de zomerperiode). Het uitzicht zal de pijn in je billen verzachten.

• Damse vaart

Ook de Damse vaart, die Brugge via Damme verbindt met het Nederlandse Sluis, is een bezoekje waard. IJverige Flandriens kunnen langs het kaarsrechte kanaal een sprintje trekken, terwijl meer romantische zielen de Zwinstreek ('le plat pays') kunnen verkennen langs de vele kronkelende zijwegen.

De andere polders

Een gelijkaardig landschap treffen we aan in **het noorden van het Meetjesland en langs beide oevers van de Schelde in het noorden van Antwerpen**. In Antwerpen is het patroon van akkers en weiland echter minder grillig. De Scheldepolder dateert van een later tijdperk, waarin onze voorouders meer gestructureerd te werk gingen. Vanuit de lucht bekeken heeft het landschap er iets weg van een dambord.

Het Brugse Ommeland

Door bossen en aardappelvelden in het Brugse Ommeland

Van de polderstreek nabij de kust fietsen we oostwaarts, door het zogenaamde Houtland en het Tieltse. Houtland wordt gekenmerkt door bossen, kastelen en kanalen, het Tieltse door een landelijk landschap met opvallend veel aardappelvelden.

Wat zien we?

In tegenstelling tot de kleigrond in de polders, is de zandige grond in de rest van noord en centraal West-Vlaanderen licht, droog en arm. De bodem laat zich echter gemakkelijk vruchtbaar maken door de aanvoer van mest en water, en daaraan heeft het Brugse Ommeland geen tekort. Tijdens je fietstocht tref je immers verschillende **kanalen, sloten en stallen** aan, gelegen tussen **licht glooiend grasland, akkers en bloemenvelden/-serres**. Op de velden en in de serres vooral chrysanten, in de stallen zowel koeien als varkens als kippen (Wingene), en op de akkers zowel maïs als aardappelen.

👍 Tip! Wat eten/drinken we?

• **Mosterd uit Torhout**

De Mostaard van de familie Wostyn is legendarisch in Torhout en omstreken. Je kan het productieproces van dichtbij meemaken tijdens een bedrijfsbezoek (na afspraak) of een potje inslaan in de winkel in het ouderlijk huis van de familie. Pit verzekerd!

info: www.mostaardwostyn.be

• **Patatjes uit Tielt**

Wie een typisch Tielts aardappel wil eten, moet kiezen voor Tielts Primeurkes, rode eerstelingen of Agila-aardappelen. Je kan ze proeven in de meeste Tielts eetzaken.

Rode eerstelingen

👍 Tip! Wat doen we?

• **Authentieke Flandriencafés**

Als aspirerend Flandrien moet je stoppen voor een versnapering net buiten de polderstreek in een echt Flandriencafé, zoals De Buuzestove in Eernegem en Café De Hert of De Engel in Ichtegem. Behalve je tegoed doen aan een welverdiend biertje, kan je er allerlei wielerprullaria bestuderen.

• **Slapen onder de lindeboom**

Moe? Een leuk adresje om te logeren is **De Grote Linde**, een B&B in Oostkamp op een actief melkveebedrijf. De gastenkamers zijn rustig gelegen en hebben een prachtig uitzicht: grazende schaapjes, knotbomen en weidse velden. 's Morgens krijg je een uitgebreid ontbijt met verse hoeveproducten voorgeschoteld. Kind- en fietsvriendelijk.

info: www.degrotelinde.be

Tielts aardappeleters

Gefluisterd wordt dat nergens op aarde zo veel aardappelen worden geteeld en gegeten als in Tielt. In heel West-Vlaanderen wordt bovendien meer dan de helft van de Vlaamse aardappelen geteeld. Logisch dus dat er in de streek ook een paar grote aardappelverwerkende bedrijven gevestigd zijn. De provincie is trouwens de grootste exporteur van aardappelbereidingen (frietten, puree, kroketten enz.) ter wereld.

Langs kreken, bomen en hagen in het Meetjesland

De volgende streek die we binnenrijden, is er eentje met een aaibaar imago. Het land van oude meetjes, kreken en pannenkoekenhuisjes, gekenmerkt door een mozaïek van smalle percelen afgelijnd door bomen- en hagenrijen.

Wat zien we?

Afgezien van de polders en het krekengebied in het noorden, heeft het Meetjesland een zandige, lichte bodem. De vele **hagen, bomen en boscomplexen die de smalle velden en weiden omringen**, geven het platteland een gesloten indruk. Alleen in het zuiden, op de grens met de Leiestreek, krijgt het landschap een meer **open (kouter) karakter**. Rond Maldegem, Waarschoot en Edegem valt bovendien een hoge concentratie aan sierteeltbedrijven op. Hier geen

chrysanten op de velden, maar bosbomen en sierhagen. Elders in de streek veel **stallen, maïsvelden en grasland**, met hier en daar een **serre** en een typisch Meetjeslandse hoeve. De grond leverde de boeren in het verleden geen bijzondere rijkdom op, maar liet hen ook geen windeieren na. Hierdoor konden zij kleine maar mooi versierde en met hagen omsloten hoeves bouwen, getypeerd door hun **witgekalkte muren, groene luiken en opvallend rode daken**.

👍 **Tip! Wat eten/drinken we?**

• **Sentse Paling**

Sint-Laureins ('Sente') staat bekend om zijn lange traditie van palinggas-tronomie. Het leverde de gemeente in 2010 zelfs de titel Ambassadeur van Vlaanderen Lekkerland op. De lekkerste paling eet je in typische palinghuizen, zoals Polderzicht, Kreckenpoort en Roste Muis in en rond Sint-Jan-in-Eremo.

© Provincie Oost-Vlaanderen

© Provincie Oost-Vlaanderen

👍 **Tip! Wat doen we?**

• **De molens van Ertvelde**

De wind- en rosmolen (aangedreven door paarden) van Ertvelde is zeker een rustpauze waard. Uitbater Johan Van Holle maalt er de spelt die hij zelf verbouwt tot meel, waarmee hij brood, bier en cake bereidt. De molens zijn elke dag vrij te bezoeken of met begeleiding na afspraak. Voor een pakje meel kan je er elke zaterdag terecht.

info: www.molen-ertvelde.be

• **Krekengebied**

Het noorden van het Meetjesland, rond Sint-Laureins en Assenede, is een paradijs voor natuurliefhebbers. De Noordzee schuurde er een landschap van kreken uit, die vandaag het habitat vormen van allerlei vogels en overwinteraars. Vooral interessant om te voet te verkennen.

Het Waasland

4

Ondergedompeld in de Wase bloemenpracht

De volgende streek die onze Ronde aandoet,
is het Waasland. Land van azalea's en
begonia's, het onbetwiste centrum van
de Vlaamse sierteelt.

Wat zien we?

In het westen van het Waasland, rond Lochristi, domineert de sierteelt het landschap. Tijdens de zomermaanden levert dit mooie plaatjes op van **eindeloze percelen bonte bloemenpracht**. Op de velden en in de bijbehorende serres vooral azalea's en begonia's, beide typisch Oost-Vlaamse producten (hoewel niet van oorsprong) met een wereldwijde reputatie. Verder leiden de slingerende wegen je langs **varkens- en kippenstallen** met **omringende akkers** (voedergewassen), **fruitboomgaarden en serres**. Net als in het Meetjesland worden de velden hier omringd door grachten en bomen – vaak populieren – en zijn de hoeves eenvoudig maar tegelijkertijd prachtig: **witgekalkte muren, zwartgeteerde plinten en opvallende groene of donkerrode luiken**.

© Mine Dalemans

© Yves Adams

Adellijke tuinen

De Vlaamse adel en abdijen hebben een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van de tuinbouw (groente-, sier- en fruitteelt). De tak werd niet voor niets 'la bijouterie de l'agriculture' genoemd. Gewassen zoals druiven, appels, peren en bloemen werden massaal in abdij- en kasteeltuinen geteeld en veredeld, voor ze gemeengoed werden.

Tip! Wat doen we?

• **Fietsen door de bloemenstreek**

Voorzie tijdens je Ronde zeker een lus rond de bloemenvelden van Lochristi. Zo'n bloemenpracht tref je nergens anders aan.

info: www.floralientocht.be

• **Slapen tussen de perenbomen**

Uitrusten doe je tussen de perenbomen, genietend van de hartelijkheid en het bak-talent van de gastheer en -vrouw. Eén adres:

B&B Fruithof Tack in Sint-Gillis-Waas.

© Mine Dalemans

De Antwerpse en Limburgse Kempen

5

Tussen de (melk)koeien over het Kempens plateau

Van het zandige Waasland fietsen we door de Scheldepolders naar de opnieuw zandige Kempen in het noorden van Antwerpen en Limburg. Een gebied dat bekend staat om zijn grote melkvee- en glastuinbouwbedrijven, heidevlaktes, zandheuvels en bossen.

Wat zien we?

De Kempen is een typisch heidelandschap met arme zandgrond. Omdat akkerbouw hier te weinig opbrengt, hebben landbouwers zich door de jaren heen gespecialiseerd in intensieve veehouderij – vooral melkvee – en tuinbouw. Dat heeft geleid tot een landschap gedomineerd door **weiland met grazende koeien** (van april tot oktober), **grote stallen, maïsvelden en uitgestrekte serres** met groenten en aardbeien (Hoogstraten). Het gebrek aan rijkdom in de bodem weerspiegelt zich sterk in de typisch Kempense hoevestijl van **kleine sobere langgevelhoeves**, die er nog steeds erg aanwezig is.

© Provincie Antwerpen, Hoofdbeekhoeve

👍 Tip! Wat eten/drinken we?

• Hoogstraatse koninginnen

De aardbei is zo belangrijk voor Hoogstraten dat ze er de titel 'Hoogstraatse koningin' draagt. Dit jaar doet de gemeente er nog een schepje bovenop, als Ambassadeur van Vlaanderen Lekker Land, onder meer door de aardbei te bombarderen tot hoofdingrediënt in tal van verrassende menu's.

info: www.vlaanderenlekkerland.be

© Mine Dalemans

Is het een koeien-, kippen- of varkensstal?

Melk- en rundveestallen kan je herkennen aan hun openheid, varkens- en kippenstallen aan hun geslotenheid. Koeien produceren het best in een luchtige, open stal, terwijl bijvoorbeeld kippen net het best groeien of het meeste eieren leggen wanneer de veehouder zelf het aantal lichturen kan regelen. Vandaar dat een kippenstal meestal geen ramen heeft en een gesloten indruk geeft. Een kippenstal is ook altijd laag, gewoon omdat de dieren zelf niet groot zijn en een lage stal minder energie (bv. verwarming) verbruikt.

Waar maïs is, zijn koeien

Meer dan de helft van de Vlaamse landbouwgrond wordt ingenomen door voedergewassen: gewassen die uitsluitend geteeld worden als voeder voor de veehouderij. Het meest geteelde voedergewas is gras, gevolgd door maïs. Maïs is vooral bestemd voor runderen en wordt daarom vaak geteeld door de rundveehouders zelf. Als je in een gebied veel maïs ziet, zoals in de Kempen, zijn er dus waarschijnlijk ook veel koeien.

👍 Tip! Wat doen we?

• Slapen in het hooi

In **B&B 15inn** kan je letterlijk schapjes tellen voor het slapengaan, want behalve hoevelogies baten de eigenaars een schapenbedrijf uit. De kamers zijn stijlvol ingericht in een rustig gelegen langgevelhoeve. 's Morgens kan je er lekker ontbijten en 's avonds indien gewenst dineren.

info: www.15inn.be

© Peter Baas

Haspengouw

Door het glooiende fruitlandschap

Van de platte Kempen fietsen we naar het lichtglooiende Haspengouw. Hoewel, 'lichtglooiend'? De kuitenbijters bijten er hard. Gelukkig maken de bloeiende fruitbomen en het sappige fruit dat hier alomtegenwoordig is veel goed.

Wat zien we?

Haspengouw is gezegend met een vruchtbare grond die uitermate geschikt blijkt voor fruitteelt en akkerbouw. Ten noorden van Sint-Truiden is de bodem opgebouwd uit vochtige zandleem, ten zuiden uit droge leem. Dat heeft tot een verschillend landschap geleid, met **hoogstam- en laagstamboomgaarden** tussen rivieren en beken in het noorden en **uitgestrekte akkers** in het zuiden. Aan de bomen vooral appels, peren en kersen, op de akkers vooral graan en suikerbieten. Verder ook wijnstokken met rij-

pende druiven en struiken met kleinfruit, zoals aardbeien, bramen en bessen. De rijkdom van de bodem heeft de boeren ook hier geen windeieren gelegd, en dat succes etaleerden ze graag in de 18de eeuw. Getuige daarvan de **imposante, rijkelijk versierde vierkanthoeves** die het landschap zo typeren. Alleen hier en in Vlaams-Brabant vind je dergelijke boerderijen terug: volledig gesloten rond een vierkante binnenkoer, met een imposante inkompoort en blauwstenen omlijstingen rond ramen en deuren.

© Toerisme Limburg

van Haspengouw

Van hoog naar laag

Voor WOI zag het landschap van Haspengouw er anders uit. Hoogstamboomgaarden (met eronder grazende koeien) vormden de regel, waar ze nu de uitzondering zijn. Verstedelijking, de opkomst van de laagstamplantages – die gemakkelijker te onderhouden zijn – en een rooipremie in de jaren '70 hebben de hoogstamplantages geleidelijk uit het landschap verdreven.

👍 Tip! Wat eten/drinken we?

• **Fruit natuurlijk! En wijn. En stroop.**

Liefst op de boerderij, het wijndomein of in de stroopfabriek zelf. Tijdens de oogstfeesten in september en oktober kan dat allemaal. Fruittelers organiseren zelfplukdagen, wijnbouwers oogstfeesten en de stroopfabrieken rondleidingen.

info: www.toerisme-sint-truiden.be

👍 Tip! Wat doen we?

• **Bloesemfeesten**

Haspengouw is het mooist in april, wanneer de fruitbomen in bloei staan. Tijdens de bijbehorende bloesemfeesten kan je deelnemen aan bloesemtochten, boomgaarden bezoeken bij valavond (nocturnes) en picknickarrangementen boeken.

info: www.bloesemfeesten-haspengouw.be

• **Slapen in de tijd van toen**

De **Michaelhoeve** in Heers-Opheers is een mooie vierkanthoeve met gastenkamers en een vakantiewoning. Op het erf lijkt de tijd te hebben stilgestaan. Je speelt er oude volksspellen, loopt over eeuwenoude vloertegels en smult van oude fruitrassen.

info: www.michaelhoeve.be

© Dominic Verhulst

Dallemaans

Het Hageland

Tussen fruitbomen en suikervelden door het Hageland

Puffend en hijgend nemen we afscheid van Limburg en rijden het Brabantse Hageland in. Het landschap lijkt er hard op dat van Haspengouw, inclusief heuvels (opnieuw puffen!), fruitbomen en akkers.

Wat zien we?

Het Hageland is de tweede grootste fruitregio en een van de grootste suikerbietenregio's van Vlaanderen. Hier domineren **fruitbomen en akkers** het landschap, naast en tussen **grasland, wijnranken en bossen**. In het noorden grenst het Hageland aan de Kempen en is de grond wat meer vlak, schraal en zandig. Je treft er vooral **stallen en groentevelden** aan, tussen bescheiden maar goed verzorgde langgevelhoeves. In het zuiden en de rest van de streek is de grond heuvelachtig en vruchtbaar. Ideaal voor suikerbieten, graan en fruitbomen. Op de zuidflanken van de Hagelandse heuvels ten slotte wordt sinds enkele jaren opnieuw naarstig aan wijnbouw gedaan.

© Toerisme Vlaams-Brabant

Hoeve In de Zon

Perenland

Ons areaal peren is ons areaal appels aan het inhalen. Onze peren (vooral Conférence) zijn dan ook wereldvermaard en worden zelfs uitgevoerd naar China. Aan het eind van de 18de eeuw genoten we ook al wereldfaam als perenland. Maar liefst 70 procent van alle perenvariëteiten zou door Belgische kwekers zijn gecreëerd.

Suikerminnend volk

Een Belg eet gemiddeld 45 kilogram suiker per jaar. Dat is 10 kilogram ofwel 1.666 klontjes (!) meer dan het Europese gemiddelde.

👍 Tip! Wat doen we?

• Tiense suikerfabriek

Tijdens de bieten campagne (eind september tot begin december) kan je de fabriek in actie bezoeken. Zo kan je met je eigen ogen zien hoe de grote bieten verwerkt worden tot kleine suikerklontjes.

info: www.erfgoedsteden.be

👍 Tip! Wat eten/drinken we?

• Picknick op de hoeve

Vlaams-Brabant organiseert al enkele jaren een picknickactie tijdens de zomermaanden, in samenwerking met enkele hoeve winkels.

info: www.vlaamsbrabant.be/picknickeenhoeve

• Vlees van dubbeldoelkoeien

Hoeve In de Zon in Vissenaken kweekt witblauwe dubbeldoelkoeien, een met uitsterven bedreigd ras. De koeien worden zowel voor hun vlees als hun melk gehouden, zoals vroeger gebruikelijk was. Het vlees heeft een typisch donkerrode kleur en volle smaak. Te verkrijgen in de hoeve winkel.

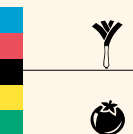
info: www.hoeve-indezoon.be

© Agri-jacobs

© Toelising Provincie Antwerpen

Mechelen

8

Even langs de Mechelse groentestreek

Het noorden van het Hageland sluit naadloos aan bij het Mechelse platteland. De grond is er even zandig en de fietspaden even plat (oef!). Maar in plaats van tussen grasland en stallen fietsen we hier tussen serres en groentevelden.

Wat zien we?

De streek rond Mechelen en in het bijzonder de regio Sint-Katelijne-Waver staat al jaren in binnen- en buitenland bekend als groentestreek. **Serres en groentevelden** typeren het landschap, dat meer naar het oosten (de Kempen) steeds schraler wordt. De meeste groenten die hier geteeld worden zijn bestemd voor de **versmarkt**, terwijl de groenten uit de regio Roeselare – de andere groentestreek in Vlaanderen – vooral bestemd zijn voor de industrie. In beide regio's tref je zowel serres als velden aan, maar in Mechelen en bij uitbreiding de hele Antwerpse provincie overwegen de serres. Er groeien vooral tomaten en komkommers.

't Grom

© Toerisme Provincie Antwerpen

© Toerisme Provincie Antwerpen

👍 Tip! Wat doen we?

• **Mechels Natuurlijk**

Net buiten de Mechelse stad ligt een verrassend kleurrijk platteland. Om dat platteland wat meer zichtbaar te maken, lanceerde de stad onlangs een nieuwe fietslus. Die leidt je langs een tiental bijzondere boerderijen.

info: www.mechelen.be/mechelsnatuurlijk

• **'t Grom**

In Groentemuseum 't Grom maak je op speelse en toegankelijke wijze kennis met de groentestreek en zijn tuinbouwvergoed. Vaak worden er speciale activiteiten georganiseerd, dus raadpleeg zeker de agenda.

info: www.tgrom.be

Rauwe tomaat

Tomaat is de belangrijkste glasgroente in Vlaanderen. Het gewas is afkomstig uit de Andes en werd door Columbus geïntroduceerd in Europa. Het duurde echter tot na 1900 voor onze voorouders de groente rauw durfden te consumeren, uit vrees voor giftige stoffen. Die vrees was niet helemaal onterecht, want in de groene, onrijpe vruchten zijn inderdaad gifstoffen aanwezig.

Historische groentestreek

Het belang van Mechelen als groentestreek dateert al van de Industriële Revolutie. België was na Engeland het meest geïndustrialiseerde Europese land in de 19de eeuw, en de opkomst van de tuinbouw hing sterk met die industrialisering samen. Bovendien telde België als eerste op het vasteland een spoorlijn, die Brussel verbond met – je raadt het – Mechelen.

© Mine Dalemans

Groene Gordel

Terug het heuvelachtige, groene Brabant in

Van het platte Mechelen duiken we de heuvelachtige Groene Gordel in. Via de Brabantse Kouters met zijn uitgesproken landelijk karakter over het Dijleland met zijn prestigieuze bossen naar het Pajottenland met zijn adembenemende, glooiende vergezichten. Als je geluk hebt, kruist je pad zelfs een weide Brabantse trekpaarden.

Wat zien we?

Vlaams-Brabant is de meest verstedelijkte provincie van Vlaanderen, maar het landschap is er desondanks opvallend groen. In de Brabantse Kouters is het landschap open en landelijk, met zowel **groentevelden** als **akkers, grasland en stallen**. Vroeger was dit ook het land van de hop, met Aalst-Asse als centrum. Het Dijleland, ten oosten van Brussel, is door zijn grote loofbossen minder open maar des te groener. **Holle wegen, kasseien en grote landbouwpercelen** liggen er tussen de bossen in, met op de akkers en velden vooral witloof, aardappelen, graan en asperges (Keerbergen). In het zuiden tref je ook enkele opvallende **serres** aan, waarin de vermaarde Brabantse tafeldruif geteeld wordt. Aan de andere kant van Brussel, in het Pajottenland, nemen **akkers** met graan, aardappelen en bieten het landschap over. Ook hier zijn de percelen groot, gelegen tussen slingerende wegen, **riante vierkanthoeves** en charmante dorpjes.

👍 Tip! Wat doen we?

• In de verzekering tegen de Grote Dorst

Een wel erg lange naam voor een café, maar het wordt (volgens de kijkers van Vlaanderen Vakantieland) dan ook uitgebaat door de strafste cafébazen van Vlaanderen. Het is alleen open op zondag(voor)middag, maar heeft een van de uitgebreidste geuze- en krikassortimenten ter wereld. Typisch Pajots!
info: www.dorst.be

Mandjeskaas

© Toerisme Vlaams-Brabant - Dominie Vervaeke

👍 Tip! Wat eten/drinken we?

• Brabants en Brussels grondwitloof

Tot het begin van de jaren '60 concentreerde de witloofteelt zich in de driehoek Brussel-Mechelen-Leuven, maar door de opkomst van de hydrocultuur vervaagde het belang van dat gebied. Om zich toch te kunnen onderscheiden van de anderen, lieten de telers hun product erkennen als streekproduct. Alleen witloof dat in de juiste streek en volgens de oude methoden geteeld wordt, mag het label dragen.

• Vlaams-Brabantse tafeldruif

Ondanks de massale en goedkope invoer vanuit Zuid-Europa, worden er nog steeds tafeldruiven geteeld in Vlaanderen. De teelt is bijna exclusief Vlaams-Brabants, en concentreert zich in het Dijleland (Overijse en Hoeilaart).

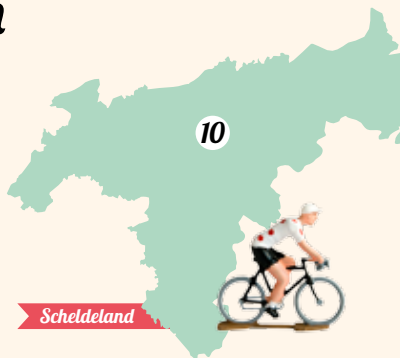
• Mandjeskaas

Alleen in Beersel kan je terecht voor mandjeskaas. Een platte kaas op basis van gepasteuriseerde melk uit het Pajottenland, die met een pollepel in klein wijmen mandjes wordt geschept om uit te lekken. Vroeger telde het dorp meer dan 140 producenten, maar daarvan blijft er vandaag nog maar eentje over.

info: www.walschot.be

Langs rivieren en bomen in het Scheldeland

Genietend van de frisse bries op de oevers van de Schelde, Rupel en Dender verlaten we de Groene Gordel rond Brussel en fietsen we opnieuw richting Gent, door het zandige Scheldeland.

Wat zien we?

Het Scheldeland is een typische zandstreek die qua uitzicht en activiteiten wat lijkt op het aangrenzende Waasland. Grote **boomkwekerijen, groentevelden, akkers** met bieten en natuurlijk de **drie rivieren** domineren het landschap. Vroeger stond de driehoek Aalst-Dendermonde-Brussel (Schelde, Rupel en Dender) bekend om zijn snijbloemen, maar door de concurrentie uit Afrika is het aantal telers de jongste jaren erg afgenomen. Ook de hopteelt kende er vroeger een glorieperiode, maar is nu herleid tot een erfgoedproject. Alleen de boomkwekerij, aspergeteelt en in mindere mate de rozenteelt hebben er stand gehouden. Tijdens je fietstocht kom je ongetwijfeld velden met jonge sierbomen tegen, evenals velden met opgehoopte aspergebedden en hier en daar een veld en serre met rozen.

Rozenveld

© Toerisme Provincie Antwerpen

👍 Tip! 'Wat doen we?'

• Veerpont

Het Scheldeland telt een tiental veren waar je jezelf gratis van oever naar oever kan laten overzetten. Minstens één keer moet je met zo'n veerpont mee. Haren in de wind, fiets aan de hand en zon op je snoet. Heerlijk!

• Slapen op de Plukboerderij

In Schelle kan je logeren in de oude schuur van een zelfplukboerderij. Wie groene vingers heeft, kan zich helemaal uitleven op het veld.

info: www.plukboerderij.be

© J. B. S.

👍 Tip! 'Wat eten/drinken we?'

• Asperges

Klein-Brabant is het traditionele aspergecentrum van Vlaanderen. De zandige bodem warmt er snel op, wat ideaal is voor de aspergeteelt. Als je tijdens het juiste seizoen (april tot juni) op pad gaat, kan je in de meeste eethuisjes in Bornem, Puurs en Sint-Amands je benen wel onder tafel schuiven voor een kraakverse portie 'op z'n Vlaams'.

• Moese patat

Moerzeke ligt in de vruchtbare vallei van een Scheldemeland. Door het microklimaat dat er heerst kan alleen daar Moese patat geteeld worden, de vroegste aardappel die ons land kent. Het bedrijf Agra Claessens in de Bootdijkstraat heeft ze in stock vanaf eind april-begin mei.

© www.streekproduct.be

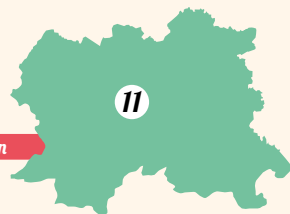
Moese Patat

Over kasseien in de heuvelachtige Vlaamse Ardennen

De Vlaamse Ardennen en zijn typische kuitendijters mogen natuurelk niet ontbreken in onze Ronde. Gelukkig konden we daarnet op de vlakke jaagpaden langs de Schelde wat op adem komen.

De Vlaamse Ardennen

Wat zien we?

De Vlaamse Ardennen is een pak vruchtbaarder dan het Scheldeland. De grond bestaat er uit zandleem en is uitermate geschikt voor akkerbouw, met uitzondering van de toppen van de zogenaamde getuigenheuveld. Die bestaan uit ijzerhoudende zandsteen en zijn meestal begroeid met **bomen**. De hellingen daarentegen zijn erg vruchtbaar en doen vooral dienst als **gras- en akkerland** (bieten en graan), afgebakend door **populieren, knotwilgen, hagen, slingerende kasseibaantjes en kronkelende beken**. Omdat het gras op de weides er zo voedzaam is, zou de melk van de **grazende koeien** er lekkerder zijn. En dat zou op zijn beurt het succes verklaren van de Geraardsbergse mattentaart.

Geraardsbergse mattentaart

© www.watgetalkeveld.be

© Nèle Jacobs

👍 Tip! Wat eten/drinken we?

• Mattentaart

Je kan de Vlaamse Ardennen niet verlaten zonder een bezoek aan een Geraardsbergse bakkerij. Nog warm en vergezeld van een tas koffie zijn de beroemde Geraardsbergse mattentaarten immers op hun best.

• Hoeve-ijs van 't Alkeveld

In het ijssalon van melkveebedrijf Alkeveld in Zottegem kan je terecht voor een lekker ijsje of ander zuiveldessert. De stallen zijn elke zondagmiddag bovendien vrij te bezoeken.

info: www.hoevetalkeveld.be

👍 Tip! Wat doen we?

• Klimmen

Echte Flandriens schrikken niet terug voor een helling meer of minder. En de Vlaamse Ardennen telt er 17. Sinds vorig jaar kunnen getrainde wielertoeristen zich meten aan de wielertop, door hun klimtijd te laten registreren op de Paddestraat, de Kruisberg, de Koppenberg en de Muur.

info: www.beleefjeigenronde.be

• Wielercafés

De Vlaamse Ardennen telt behalve veel hellingen ook veel wielercafés. Zo is er café In't Jagershoekje in Brakel, café In den Trap Op in Horebeke en brasserie De Flandrien in Oudenaarde. Allemaal uitgerust met wielprullaria en bevolkt met wielervanaten.

© Toerisme Oost-Vlaanderen

Uitbollen in de Leiestreek

De Leiestreek

12

Genoeg geklommen en gezwoegd. Na de Vlaamse Ardennen doen we het terug wat rustiger aan, over de vlakke jaagpaden langs de Leie en zijn lichtglooiend hinterland door de Roeselaarse groentestreek richting Westhoek.

Wat zien we?

Ondanks de arme zandgrond waaruit de bodem bestaat, straalt de Leiestreek een zekere rijkdom uit. De rivier die de streek zijn naam gaf, heeft daar alles mee te maken. De vlas-, hop- en tabaksteelt die de voorbije eeuwen langs zijn oevers floreerden, bracht de boeren welvaart. Dat merk je aan de oude hoeves die nog her en der je pad kruisen: **statige, goed onderhouden hoeves** met impressionanteingangspoor en vierkante binnenkoer. Van het historisch belang van de typische Leieteelten blijft echter niet veel meer over. Alleen **vlasvelden** kom je in de streek nog regelmatig tegen, tussen **akkers, grasland en oude industriepanden**. Rond Roeselare ten slotte verandert het landschap in een grote **moestuין**. Hier zie je nog mensen met handen en voeten wroeten in de volle grond. In mindere mate tref je er ook **groenteserres** aan, waarin vooral bladgewassen zoals sla en andijvie groeien.

© Westtoer

👉 Tip! Wat doen we?

• Terrasjes aan de waterkant

Genieten van de idyllische oude Leie doe je best vanaf een terrasje op de oevers. Een aanrader is het terras van het sashuis in Astene. Als je benen niet te moe zijn, moet je beslist het sas oversteken en het water volgen richting kasteel van Ooidonk. Het uitzicht is die extra inspanning meer dan waard.

• Deurle dorp

Deurle dorp is een van de mooiste van Vlaanderen. Het dorpsgezicht is beschermd en heeft iets van een oude prentkaart. Voor je opnieuw vaart zet richting westen, moet je er de sfeer gaan opsnuiven.

De tweede groentestreek

De Roeselaarse groentestreek is anders dan die van Mechelen: hier overwegen velden in plaats van serres en worden andere soorten groenten geteeld (bijvoorbeeld bonen en kolen in plaats van tomaten en komkommers), die bovendien hoofdzakelijk bestemd zijn voor de nabijgelegen diepvries- en conservenfabrieken in plaats van voor de versmarkt.

Oude Leie

Van de grens met Frankrijk in West-Vlaanderen tot het Oost-Vlaamse Deinze is de Leie gekanaliseerd. Daarna krijgt ze haar natuurlijk kronkelend karakter terug, tot ze uitmondt in de Schelde ter hoogte van Gent. Dat laatste stukje van de rivier wordt de oude Leie genoemd, en staat bekend om zijn idyllische oeverplekjes.

© Niels Jacobs

Vlasveld

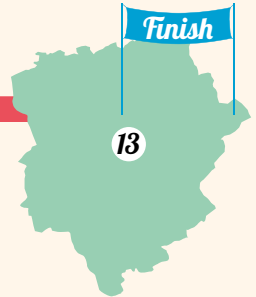

© Westtoer

De meet is in zicht: een laatste keer klimmen in de Westhoek

De Westhoek

Van de groentevelden rond Roeselare trekken we een laatste sprintje richting Franse grens. Door de bijzonder landelijke Westhoek de getuigenheuvels in het zuiden op. Om daar op de top te genieten van een prachtig panorama bij een welverdiend glas Heuvellandse wijn. De ideale plaats en manier om onze Ronde af te sluiten.

Wat zien we?

Net als het meest zuidoostelijke (Haspengouw) is het meest zuidwestelijke deel van Vlaanderen gezegend met een vruchtbare (zand)lemige ondergrond. Groenten, graan, aardappelen en suikerbieten groeien er gretig, net als kippen, runderen en varkens – meestal op gemengde, familiale boerderijen. **Lichtglooiende velden, akkers, grasland en stallen** bepalen hier meer dan elders het landschap. Een ander opvallend landschapselement zijn de vele **militaire begraafplaatsen en monumenten**. Zij herinneren aan de hevige strijd die hier woedde tijdens WOI. Rond Poperinge vallen bovendien de vele grote **hopranken** op – al vormen ze slechts een schim van de succesvolle teelt die hier vroeger het landschap domineerde. Dieper het zuiden in wordt het land meer heuvelachtig. Getuigenheuvels met **beboste, ijzerzandstenen toppen, vruchtbare hellingen en schitterende panorama's** nemen het landschap over. Op de zuidflanken (Heuvelland) wordt sinds enkele jaren enthousiast aan **wijnbouw** gedaan.

👍 **Tip! Wat eten/drinken we?**

• **Heuvellandse wijn**

Heuvellandse wijnen hoeft je niet meteen per fles of doos te kopen. Verschillende lokale horecazaken serveren de wijnen ook per glas.

info: www.heuvelland.be (>Vintage Heuvelland)

👍 **Tip! Wat doen we?**

• **In Vlaamse Velden**

Wie de Westhoek doorkruist, kan niet anders dan even stil te staan bij de vele WOI-monumenten. Zeker nu dit jaar het begin van de Grote Oorlog 100 jaar geleden herdacht wordt. Fans van de televisiereeks In Vlaamse Velden (Eén) kunnen de monumenten rond de frontlinie nu ook bezoeken via speciale themaroutes en -arrangementen.

info: www.invlaamsevelden.be

**Het varken,
de voormalige spaarpot**

Meer dan de helft van de varkens in Vlaanderen wordt gekweekt in West-Vlaanderen, meer bepaald in de Westhoek en het Brugse Ommeland. Varkens waren vroeger meer waard dan koeien en werden door hun eigenaars beschouwd als spaarpot. Ze aten geen gras, maar oogstresten en keukenafval zoals aardappelschillen. Die zetten ze om in spek, pensen en hesp. Vlees dat de boeren nodig hadden om te overwinteren.

Colofon

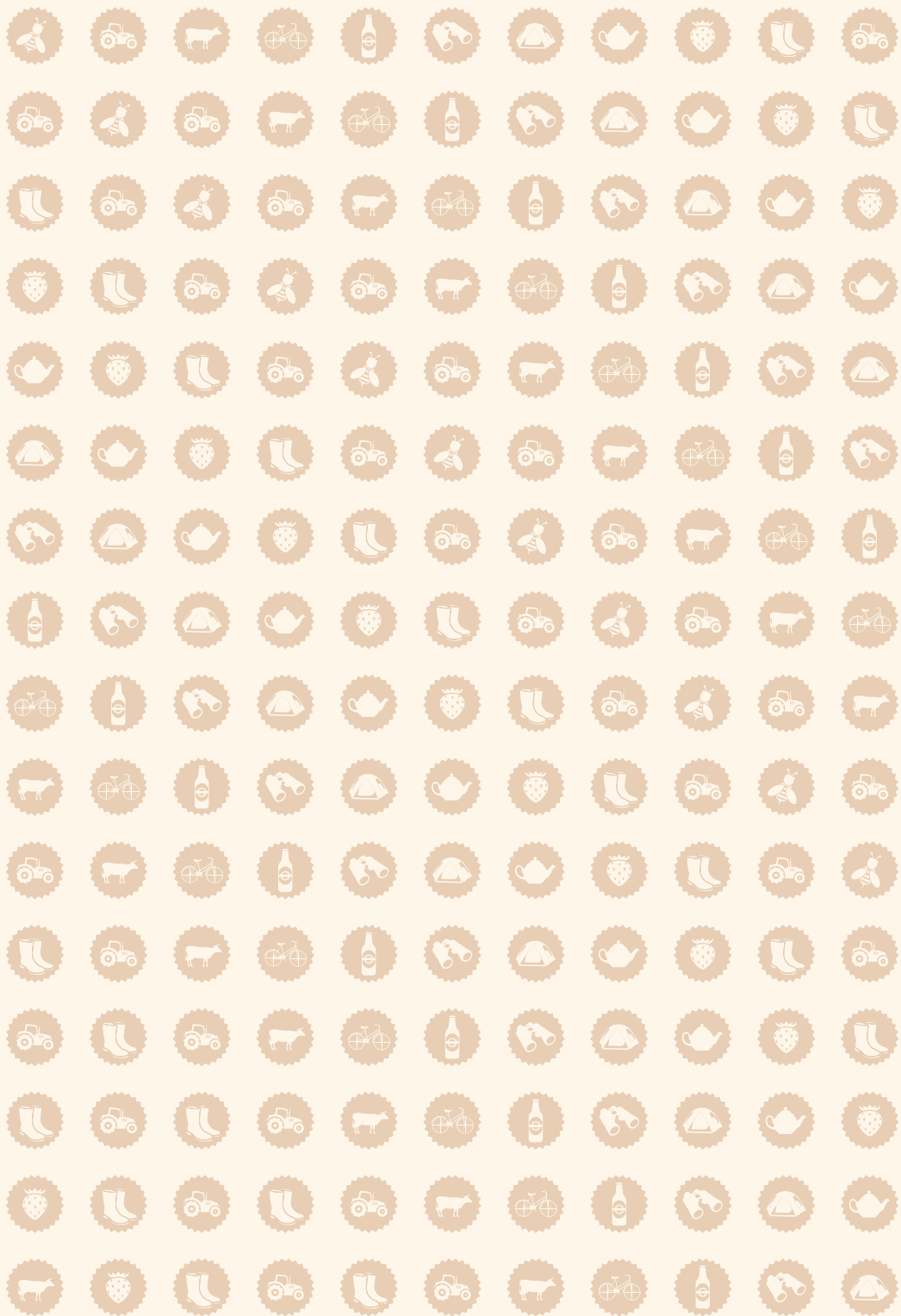
Uitgever: Vlaams infocentrum land- en tuinbouw (VILT vzw) | **Redactie-adres:** VILT vzw, Koning Albert II-laan 35 bus 57, 1030 Brussel, 02 552 81 92, redactie@veldverkenners.be, www.veldverkenners.be |

Medewerkers: Philip Vanoutrive, Nele Jacobs | **Vormgeving:** Jansen & Janssen , www.jaja.be |

Verantwoordelijke Uitgever: VILT vzw, Josse De Baerdemaeker, Koning Albert II-laan 35 bus 57,

1030 Brussel | **Foto cover en fietserijtjes:** © www.cyclistesleon.be | © Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden vermenigvuldigd zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Brugge Oud

Waar het hart van vol is...

Ontdek ons assortiment op www.bruggekaas.be
Vind ons op

Ieder zijn smaak.